

Veronika Ageiwa

Deník
japonské
manželky

motto

SKUTEČNÉ PŘÍBĚHY

Deník japonské manželky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Veronika Ageiwa

Deník japonské manželky – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Veronika Ageiwa

Deník
japonské
manželky

Praha 2018

*Děkuji za podporu a radu své mamince Marii
a také kamarádce Marušce Voslářové.
Díky nim jsem vydržela psát až do konce.*

*Především ale děkuji svému manželu Kótovi,
bez jehož příspěvní by velká část této knihy
vůbec nemohla vzniknout.*

DÍL PRVNÍ

VERONIKA, 19. 7. 2007

Poprvé v životě cestuju na druhou stranu zeměkoule. Když po nekonečném letu vystoupím na tokijském letišti Narita, jako kdybych se znovu narodila. Nové je tu úplně všechno. Připadám si doslova jako malé dítě. Dívám se na nápisy, ale neumím je přečíst. Slyším proud řeči, ale nerozumím mu. Vzduch je nezvykle vlhký a já se novorozeneckýma očima udiveně rozhlížím okolo. Všude kolem mě proudí tmavovlasý dav, a tak se poprvé v životě cítím jako zástupce menšiny. A ta únava. Jak může být ráno, když já mám ještě noc? Přede mnou se klikatí vyčerpaný had cizinců. Ano, odted' jsme všichni cizinci, *gaidžinové*. Společně čekáme každý na svého imigračního úředníka. Začnu propadat nervozitě. Už jsem o japonském imigračním slyšela pár příběhů, takže vím, jak bych měla vypadat, aby mě pustili dál. Pytlovité oblečení, nic vyzývavého. A radši ne moc upraveně. Jinak mě prý osočí z toho, že si jedu do Japonska vydělávat prostitucí nebo tancem u tyče. Ženy z „východní Evropy“, jak nám tu pořád ještě říkají, jsou tady hodně populární. Se svým vzhledem si vrásky dělat nemusím, po čtrnácti hodinách cestování zaručeně pěstěně nevypadám. Fronta je nekonečná. Ať je to muž. Ať je to muž. A je to muž.

Sebevědomě anglicky vypálí: „Why? Proč?“

Proč? Proč? Po vteřince trapného ticha mi to v hlavě automaticky přepne na dobře nacvičenou „zkoušku na univerzitě“, takže se snažím za každou cenu něco říct. Hlavně nemlčet.

„Jedu sem na výlet. Jako turistka.“

„No. No! When? Kdy?“

Jak kdy? Copak je tu ve škole učí jen tázací příslovce? Fronta za mnou už dávno zmizela. Jsem tu poslední, která očividně neprošla sítím. Chytila jsem se jako ryba do sítě a ani nevím proč. Úředník ztratí trpělivost a pokyne mi, abych šla za ním. Proč zrovna já. Hlavou mi probíhají vzpomínky na všechny ty večery, které jsem po přednáškách strávila na brigádách, abych si na tenhle výlet vydělala. A teď mě jen tak pošlou zpátky? Jenom proto, že se se mnou neumí domluvit anglicky? Drtí mě únava a vážnost situace. Přijdeme do malé místnosti, kde už na sedačce sedí další mladá blondýna. Musím se pousmát, to už je na mě moc. Konečně seženou někoho, kdo umí mluvit anglicky. Mladá Japonka se příjemně usmívá a rozhodně nepůsobí tak nervózně jako můj imigrační úředník. Musím předložit všechny dokumenty včetně studentského průkazu, o který se zajímá tak živě, jako by snad rozuměla tomu, co je na něm napsané. Ne, nechci tu zůstat. Ano, vrátím se poslušně zpátky do školy. Chci to tu jen na pár týdnů vidět! Je to snad zločin? Ne, takže můžu zas na svobodu, do haly za svým opuštěným kufrem, kterému zatím dělá společnost letištní zřízenec.

Ale proč jsem do Japonska vlastně přijela? Možná bych svůj příběh měla vyprávět od začátku. Anebo raději někdo jiný... Začalo to totiž úplně jinak.

KÓTA, 22. 8. 2003

Konečně uvidím ten cizokrajný svět, který jsem si až doteď jen představoval. Už letím dvanáct hodin, je jasno a dvacet šest stupňů Celsia. Neumím si ani trochu představit, jaké to bude, až se dostanu do Čech. Za těch osmnáct let, co žiju, jsem se nikdy do zahraničí nepodíval. Vlastně jsem ještě nebyl ani v hlavním městě Tokiu. Doteď bylo Hokkaidó celý můj svět. Vždycky jsem si myslel, že to tak i zůstane. Moji příbuzní ani kamarádi taky nikdy z ostrova neodjeli, tak proč bych měl já? Narodil jsem se v malém městě a dětství jsem strávil obklopený divokou přírodou, horami a řekami. Jednoho dne mi ale máma ukázala inzerát. Hledají studenty na roční zahraniční výměnu. Možnost, že bych mohl z ostrova odjet pryč, mě zasáhla jako blesk. Něco takového mě nikdy nenapadlo. Dali mi seznam zemí, abych si vybral, kam bych chtěl. Neměl jsem ani ponětí, kam by to mělo být, tak jsem si vybral zemi, o které jsem toho věděl nejmíň. Řekl jsem si, že to tam tím pádem bude nejexotičtější. Lidé v mém okolí taky netušili, kde Česká republika je. Většinou tipovali Sovětský svaz. Poprosil jsem mámu, aby mi poradila, jaké mám koupit dárky pro svoji hostitelskou rodinu.

„Hm. Já bych řekla, že lidé ve východní Evropě budou pořád ještě chudí. Asi nemají moc oblečení. Co kdybys pro hostitelskou maminku koupil silonky? Cizinci si tu v obchodáku pořád kupují japonskou elektroniku. Takže pro tátu a bratra bys mohl koupit třeba foťák.“

Tak proto teď sedím v letadle do Čech a vezu silonky a nejnovější model foťáku Canon. A taky pořád ještě netuším, kam to vlastně jedu. Je to dobrodružství.

Na ruzyňské letiště přilétám po dlouhé cestě úplně vyčerpaný. Když mě o chvíli později veze moje nová hostitelská rodina přes město domů, očekávám panelák. Trochu jsem si českou kulturu nastudoval a dočetl jsem se, že to je v Praze typické bydlení. Auto ale zastaví před domem, který má snad dvacet ložnic a šest koupelen. Můj nový pokoj je větší než obývací u nás doma. Vůbec nevím, jak si mám s tím prostorem poradit, takže všechno vybalím do jednoho kouta a zbytek místnosti je prozatím prázdný.

Musím říct, že i koupelny jsou tu divné. Češi mají záchod klidně hned vedle sprchového koutu. Je to opravdu nechutné.

Už mě volají k večeři, teď jim budu muset dát ty silonky. Zatracené máminy rady!

U nás dáváme všechno jídlo na stůl najednou, takže když dostanu hovězí vývar a jinak nikde nic, je to pro mě dost velké překvapení. Češi jsou asi hodně skromní. I když jsou bohatí a mají velký dům, dají si k večeři jen polévku. Po té cestě mi ale pořádně vyhládlo, takže si musím snad pětkrát přidat, než se mi konečně přestane kroutit břicho hlady. A všichni ostatní na mě jen zírají, zatímco já jím a jím. Upíjejí přitom nějakou divnou vodu s bublinkami. Sám jsem to ochutnal taky, a je to dost zvláštní. Nakonec se mi přece jen podaří se té polévky jakžtakž najíst. Vtom začne máma servírovat špagety, které už do sebe samozřejmě narvat nedokážu. Proč já se musím pořád jenom za něco stydět.

KÓTA, 30. 8. 2003

Probudil jsem se po dvanácti hodinách intenzivního spánku. Poprvé v životě jsem byl tak moc unavený z přemýšlení. Všiml jsem si, že když se člověk musí od rána do večera soustředit na každé slovo, je z toho pořádně vyčerpaný.

Česky jsem se začal učit už v Japonsku, ale bylo to očividně celkem k ničemu. Včera u večeře jsem nerozuměl ani slovu z toho, co si hostitelská rodina u stolu povídala. Možná to bude tím, že učebnice češtiny, kterou jsem v Japonsku používal, byla třicet let stará. První věta v ní byla: „Nazdar soudruhu, jak se máte?“ Nikdo tu ale nic podobného neříká.

Moje nová sestra se rozhodla, že mě vezme na film do kina. Procházeli jsme se po ulici Na Příkopech a já jsem si připadal jako v pohádce. Může tak krásné město opravdu existovat? Snad sto let stará budova ukrývala supermoderní kino. Na Hokkaidó jsem nikdy takové moderní kino neviděl. České propojení historie a nové technologie je pro mě hodně šokující. Lidé tu mají velké štěstí, že nemají zemětřesení. U nás v Japonsku by tak staré a krásné stavby prostě nemohly přežít.

Očekával jsem, že v Čechách zažiju pořádně velký kulturní šok. Ve skutečnosti je to ale spíš tisíc maličností. Spousta malých rozdílů, kterých si člověk všimne. Třeba jídlo a pivo v českém supermarketu jsou směšně levné a je tu velký výběr sýrů, salámů a masa. Na druhou stranu se tady běžně neprodávají žádné čerstvé ryby. Taky výběr

elektroniky je v Čechách malý a všechno stojí dvakrát tolik, co u nás.

Po kině mě sestra vzala představit svým kamarádům. Rychle jsem se jich zeptal, kolik jim je let. Je to japonská tradice, musíme zjistit, kdo z nás je starší, a má tak vyšší sociální status, abychom věděli, jak se k sobě máme chovat.

Odhadoval jsem je tak kolem dvaceti let, takže když překvapeně odpověděli: „Je nám patnáct,“ nezmohl jsem se na nic jiného než: „Fakt jo? Vypadáte na dvacet!“ Časem jsem pochopil, že takové komentáře jsou tu nevhodné. Lidé se neradi baví o věku a obecně vypadají z asijského úhlu pohledu na svůj věk staře.

Každopádně mně bylo osmnáct, a tak jsem nabyl dojmu, že když jsem nejstarší v naší skupince, prokážou mi ostatní patřičný respekt. Klidně jsem jim tykal a na oplátku očekával vykání. Tak bychom to udělali v Japonsku. Oni mi ale klidně dál tykali i potom, co jsem jim řekl, že jsem starší. Připadali mi nevychovaní, ale řekl jsem si, že je jejich kultura možná jiná.

KÓTA, 1. 9. 2003

Dnes byl můj první školní den. Chodím do třídy se svým hostitelským bratrem Martinem. Ráno, když jsme přišli do školy, jsem si sedl do lavice vedle něj. Očekával jsem, že až přijde učitel, představí mě celé třídě. U nás to tak vždycky děláme, když přijde někdo nový. Nic takového se ale nestalo a já jsem nechápal proč.

Během první přestávky se na mě přišlo podívat několik lidí z vedlejší třídy. Jedna z holek mi nadšeně potřásla rukou a řekla: „Já miluju Jackieho Chena!“ Tak jsem odpověděl: „Já taky,“ i když jsem vůbec nechápal, proč při našem prvním setkání mluví o čínském herci.

Protože jsem si chtěl najít nové kamarády, přidal jsem se ke skupince spolužáků, kteří si povídali u dveří. Řekl jsem jim: „Jak se máte?“

A oni na to: „Dobře, a ty?“

„Jakžtakž.“

To bylo totiž napsané v mé staré učebnici. Následoval výbuch smíchu. Vysvětlili mi, že už takhle dneska nikdo nemluví. Tak jsem šel hned odpoledne do knihkupectví a koupil si učebnici novou.

Doufám, že se v češtině rychle zlepším. Začínám mít pocit, že mi hodně pomůže moje nová hostitelská máma. Nemluví totiž skoro vůbec anglicky a je strašně upovídaná. Pořád na mě vesele brebentí a zdá se, že fakt, že jí skoro vůbec nerozumím, jí nijak nevadí.

KÓTA, 15. 9. 2003

Před nedávnem jsem se od spolužáků dozvěděl, že k nám do třídy přijde nová spolužačka. Přes léto prý byla na výměně v Německu, a proto nastoupí později.

Dnes ráno, když jsem přišel do školy, jsem ji konečně poprvé uviděl. Měla krátké vlasy a vypadala skoro jako kluk. Podala mi ruku a řekla, že se jmenuje Veronika. Tak nějak jsem hned cítil, že spolu budeme mít hezký a dlouhý vztah, i když se rozhodně nedá říct, že by to byla láska na první pohled. Sedí v lavici přede mnou, a tak spolu nejspíš budeme trávit docela dost času.

Odpoledne jsme měli lekci angličtiny s americkou učitelkou. Můj spolužák Honza začal zničehonic v půlce hodiny jíst chleba se sýrem. Učitelka se samozřejmě rozčílila.

„Nemůžete přece jen tak jíst při hodině. Běžte za dveře.“

Honza se ale odmítal vzdát.

„V Čechách je úplně normální při vyučování jíst.“

„To přece není možné. To nemůže být pravda! Myslí si snad ještě někdo, že je to normální?“

Zbytek třídy začal souhlasně přitakávat.

„Kóto, ty si taky myslíš, že je něco takového v pořádku?“

„Ne, v Japonsku se to nesmí a myslím si, že ani v Čechách se při výuce běžně nejí.“

Po hodině se rozpoutalo peklo. Kluci se sesypali kolem mě a řekli mi, že jsem zrádce. Potom se se mnou úplně

přestali bavit. Nechápal jsem, co se děje. Řekl jsem přece pravdu a co může být důležitější? Možná že pro české spolužáky je přednější, aby všichni drželi pospolu, než aby respektovali učitele. I když si doteď myslím, že jsem se zachoval správně, byla to pro mě životní lekce.

VERONIKA, 20. 7. 2007

Křečovitě svírám hůlky, až mi zdřevění ruka, a snažím se sníst svoje první *šabu-šabu*. Japonský *eintopf*, v němž plave ve vroucí vodě zelenina, maso a všechno možné, by mi určitě chutnal, kdybych si ho dokázala dát do pusy. Nudle *udon* vymáchané v horké vodě jsou neuvěřitelně slizké a prokluzují mezi hůlkami. Už vím, proč jsou tu všichni tak hubení. Aby se člověk najedl, spotřebuje víc kalorií, než kolik jich získá ze zeleniny vařené ve vodě. Už od příchodu do restaurace jsem prostě zase úplně mimo. Hned u vchodu se zouváme a boty si zamykáme do skříňek. Člověk se v téhle zemi zamyslí nejen nad tím, jaké má ponožky, ale zváží i šněrovací boty. Japonci mi sice z nepochopitelného důvodu odmítají uvěřit, že i my v Čechách se doma vyzouváme, ale faktem je, že jejich vyzouvací mánie se s tou naší vůbec nedá srovnat. Boty si sundávají také v chrámech, čajových domcích, a dokonce i při návštěvě paláce.

Bohužel nejde jenom o to, že nevím, jak se chovat při vstupu do restaurace a jak jíst hůlkami. Nevím si rady skoro na každém kroku, a tak všechno dělám neuvěřitelně pomalu. Kótovi už se mnou pomalu, ale jistě začíná docházet trpělivost. Všechno je naopak. Jezdí se tu nalevo, na eskalátorech se taky stojí vlevo, a důsledkem toho všeho je, že i vlaky přijíždějí z opačné strany.

Jen tak nevinně si sedím na lavičce na peróně, a když vidím, jak přijíždí vlak, vesele vyskočím: „Už to jede!“

„Už jsem ti říkal, že to je naopak.“

„Aha.“

A pak znovu a znovu, dokud se Kóta nerozčílí. Zvyk je prostě železná košile, proč bych něco takového dělala naschvál? Nebo když si chci pustit vodu z kohoutku, musím dát baterii dolů, a ne nahoru jako u nás. A hlavně, když ji pak chci vypnout, tak mě pravidelně ohodí nečekaně silný vodotrysk. Kolik každodenních detailů se dá dělat naopak!

KÓTA, 23. 9. 2003

Hrozně moc maličností je v Čechách jinak než v Japonsku. Slunce zapadá mnohem později a já se pořád divím, jak dlouho je tu světlo. Porce jídla v restauracích i školní jídelně jsou obrovské, ale je tu moc malý výběr. Navíc je to všechno příšerně mastné.

Když jsem jel poprvé městskou hromadnou dopravou, všiml jsem si, že nikde nejsou žádné turnikety, jenom se nastoupí a už se jede. Byl to pro mě šok. V Japonsku se člověk bez lístku vůbec nedostane na nástupiště metra nebo vlaku. Navíc si musíme na každý dopravní prostředek koupit lístek nový. Moc se mi líbí, jak je přestupování v pražské hromadné dopravě jednoduché.

Někdy ale objevím až překvapivé podobnosti. Například české školství je tomu japonskému podobné hned v několika věcech. Žáci jsou v hodinách spíš pasivní a málo spolu diskutují. Učitel má velkou moc a autoritu. Na druhou stranu jsem se hned od začátku školní docházky tady v Praze moc divil, že čeští žáci ve škole vůbec neuklízejí. My to musíme dělat každý den. Nejdřív dáme všechny židle a stoly do zadní části třídy, abychom mohli vytrít podlahu. Umyjeme tabuli a okna a utřeme prach z poliček. To všechno děláme každý den asi dvacet minut o velké přestávce po obědě. Teprve když je všechno dokonale uklizené, můžeme si jít hrát a povídat. Všichni se tak snažíme, abychom to měli hotové co nejrychleji. Třídu ale zvelebují jen asi polovina žáků. Zbytek dostane za úkol uklízet společné místnosti, třeba knihovnu nebo

záchody, což je pochopitelně strašně nepopulární. Tenhle úklid děláme už od první třídy, to znamená asi od šesti let. Všichni se snažíme ve škole nedělat moc nepořádek, hlavně na záchodech, protože víme, že si to budeme muset sami vyčistit. Myslím si, že v japonských školách pracuje méně profesionálních uklízeček než v těch českých. Uklízejí jenom prostory, které žáci o přestávce nečistí, třeba kabinety učitelů, doplňují toaletní papír a podobně. Možná proto je Japonsko tak čistá země, protože se všichni učíme uklízet už odmala a víme, že to za nás nikdo neudělá. Všiml jsem si, že v Čechách je dost špíny a jen málokdo po sobě pořádně uklidí. Nerozumím tomu, proč si žáci myslí, že si zaslouží uklízečku. Jsou to přece mladí lidé, tak by si po sobě měli uklidit sami.

Další zajímavý rozdíl je ve způsobu, jak čistíme tabuli. V Japonsku se nesmí umývat vodou, ale v Čechách ji všichni umývají mokrou houbou. Vůbec nechápu, proč máme tak rozdílná pravidla na takové nepodstatné věci.

Čechům také přehnaně moc záleží na tom, aby měli dobré známky. Nerozumím tomu, proč jim to připadá tak důležité a proč se tak moc snaží. V Japonsku máme velkou celostátní zkoušku, na kterou se všichni moc učíme, ale nikoho nezajímá, jaké známky dostane ve vyučování. Když vidím, jak usilovně se moji čeští spolužáci učí, nedokážu to pochopit. V hodinách tu máme ústní zkoušky, což jsem v Japonsku nikdy nezažil. Připadám si, jako kdyby mě stroj času odnesl někam do středověku. Copak je papír tak vzácný, že musíme být zkoušení ústně? Možná že tenhle způsob zkoušení vznikl, když Češi ještě neměli propisky.

Na druhou stranu tady žáci při výuce mohou používat kalkulačku. To je v Japonsku nepřípustné. Musíme

používat svoji hlavu a cvičit se. Snad i díky tomu tu nad svými novými spolužáky vynikám. Všichni počítají tak neuvěřitelně pomalu.

Co se obsahu výuky týká, předměty jako matematika a fyzika jsou hodně podobné, ale světová historie v podání Čechů je opravdu šokující. V podstatě je to především výklad dějin Evropy. Zjistil jsem, že moji spolužáci vůbec nic neví o historii vzdálenějších částí světa, jako třeba o jihovýchodní Asii nebo Jižní Americe a Africe. Mám dojem, že Češi si myslí, že Evropa je „svět“.

VERONIKA, 21. 7. 2007

Ráno se probudím přilepená nesnesitelnou vlhkostí k *futon*. Je mi tak těžko, že se snad ani nezvednu. Otevřu japonskou posuvnou skříň a na zem si vysypu doklady. Můj pas má od vlhkosti oslí uši a je celý zkroucený do vrtule. Vyprané prádlo v určitou chvíli jednoduše prohlásíme za suché. V koupelně se nám všude rozlézá namodralá plíseň a malebně se přitom klikatí mezi jakousi narůžovělou plísní z dřívějška. Cítím se jako v tropickém skleníku a nejhorší je, že není kam utéct. Vlasy, šaty i všechny póry mého těla jsou nacucané vlhkostí a nedá se toho zbavit. Jdu se vysprchovat. Pak se utřu ručníkem jen proto, abych za pár minut byla zase celá vlhká. Moje nové japonské kamarádky se na to ale dívají pozitivně. Díky vlhkosti nebudeme mít tolik vrásek. Skvělé. A ještě jednu radu dostanu: „Slunce taky způsobuje vrásky.“ A protože v Tokiu svítí celkem hodně, vynalezly Japonky tisíc způsobů, jak se před ním schovat. Nosí i v třicetistupňovém parnu dlouhé rukavice až nad loket, na hlavách mají klobouky s širokou krempou a plastovým stínítkem před obličejem. Celkově v tom úboru vypadají jako včelaři. V ruce třímají slunečníky a vykukující milimetry kůže mažou padesátkou. Samozřejmě se mnou žádná z nich nechce jet na výlet na pláž, to by všechno tohle vybělovací úsilí přišlo vniveč. No nic. Zajedu si aspoň sama do centra, když už na mě nikdo nemá čas.

To se ale mnohem snadněji řekne, než udělá. Když přijdu na naši malou vlakovou stanici, zjistím, že si neumím

přečíst ceduli s cenami lístků. Nevadí. Můžu se přece zeptat, ne?

Se svojí lámanou japonštinou se vrhnu na postarší paní: „Kolik prosím stojí lístek na Šindžuku?“

Vysoukat ze sebe otázku je jedna věc. Záhy ale pochopím, že porozumět odpovědi bude problém.

„*Wakarimasen*. Nerozumím.“

Nakonec se někdo z okolí slituje a rozhodne se přiznat, že umí trochu anglicky. Díky tomu už za chvíli sedím ve vlaku směr Šindžuku. Celé to má jen jeden malinkatý háček. Vlaky tu mají různé rychlosti. Já jedu „local train“, který staví na každé stanici. V určitých bodech trasy se dá přestoupit na rychlíky, které staví jen na velkých zastávkách. Ale kdo se v tom má vyznat? Zničehonic začnou všichni vystupovat, a to mě znervózní. Takže začnu svůj mozek i psychiku chystat na další otázku:

„Jedeme na Šindžuku?“ ptám se naproti sedícího pána.

„*Hai*, ano.“ A mně padá kámen ze srdce.

Postupem času si nacvičím i spoustu dalších užitečných vět. Třeba „*Sono mama de í desu*“, což doslova znamená „Můžete to tak nechat“. A tím mám zpravidla na mysli to, co si chci koupit. Japonci jsou schopní i tu nejmenší čokoládku zabalit do takového množství obalů, že kdyby to uviděl Němec, musel by dostat infarkt. Připadá mi to neuvěřitelně neekologické, ale na druhou stranu se mi tu nestane, že bych snědla celé balení sušenek najednou. Když tak vidím, jak se přede mou vrší obal za obalem, začnu se cítit provinile a přestanu se ládovat.

VERONIKA, 22. 7. 2007

Cizinci jsou dokonce i v Tokiu pořád ještě hodně nápadní. Dospělí domorodci se snaží své nadšení a zvědavost ještě jakžtakž korigovat, malé děti jsou ale naprosto bezprostřední. Touží po tom si na mě sáhnout a občas se jim to i podaří. Člověk si na všechnu tu pozornost časem zvykne a přestane ji vnímat.

„Víš, že se na tebe pořád všichni dívají, když jdeš po ulici?“ zeptal se mě jednoho dne můj kamarád Tomomasa, který přirozeně nebyl připravený na to, že se zničehonic ocitne v centru pozornosti.

„Jo, jasně. To je normální. Já si toho nevšímám.“

„Ty o tom víš?!“

Ano, vím, ale rozhodně si to neberu nijak osobně. Prostě jsem nápadná, tak je snad přirozené, že i přitahuju pozornost. Dokud mě nikdo neotravuje, nezabývám se tím. Bohužel i to se ale může stát. Jdu si tak nic netušíc na nákup do supermarketu. Tři mladí kluci rovnají zboží do regálu, a jakmile mě uvidí, dají se do křiku:

„I love you!“

Já hned беру nohy na ramena a snažím se ztratit mezi regály, ale vede to jen k tomu, že volají ještě hlasitěji. Tak prchnu až k oddělení ryb. To je v Japonsku obvykle tak velké jako to s masem u nás. Dokonce jsou tu i krabi vyrovnání v bedýnkách. Ti nebožáci leží nožkama nahoru a smutně klapají svázanými klepety.

KÓTA, 7. 2. 2004

Spolužáci ve škole mi řekli, že budeme mít ples. U nás nic podobného není, takže ani přesně nevím, co mám očekávat. Vždycky jsem si myslel, že podobné akce Evropané pořádali kdysi dávno v historii a nečekal jsem, že se ještě v současnosti něco podobného děje. Abych pravdu řekl, vůbec se mi tam nechce jít. Určitě se budu cítit divně. Ani neumím tancovat jako ostatní. Veronika s dalšími kamarády už se mě snažili něco jednoduchého naučit. Jediné, co tak díky nim alespoň trochu umím, je blues. Prostě sebou klátím sem a tam a doufám, že to brzy skončí. Dokonce pro mě zorganizovali speciální lekci u Veroniky doma, a tak jsem poprvé viděl její rodiče. Snad ta příprava k něčemu bude.

Dnes večer jedeme s mým hostitelským bratrem Martinem do Národního domu na Vinohradech. Když jdu po schodišti nahoru, připadám si jako ve filmu. Zároveň mám přesně podle svého očekávání pocit, že sem nepatřím. Všechno je v porovnání s Japonskem strašně málo organizované. Lidé jen tak chodí sem tam a zdá se mi, že v tom není žádný řád. I když je to tu jako v pohádce, stejně si myslím, že mi taková akce bude jedenkrát za život bohatě stačit.

VERONIKA, 23. 7. 2007

Dnes pro mě kamarádka Akiko připravila speciální lekci stolování. To se mi bude určitě hodit, protože už za chvíli odlétáme ke Kótovým rodičům. Ano, ve skutečnosti jsem sem nepřijela jen tak za zábavou. Vlastně nebýt Kóty, ani by mě nenapadlo do Japonska jet. Po letech, kdy jsme byli spolužáci a kamarádi, se náš vztah postupně vyvinul v něco víc. A já jsem tak stála před stále zřejmější otázkou, jestli bych si vůbec dokázala představit život s Japoncem. Nebo dokonce v Japonsku. Kromě toho jsem pořád měla pocit, že Kótu tak úplně neznám. Jakkak bych ho mohla znát, když jsem neviděla ani jeho příbuzné a kamarády? Ani nevím, kde a jak žije, jak vyrostl... Takže jsem se vypravila na misi. Vlastně se ani nemůžu považovat za opravdovou turistku. Rozhlížím se tu jinýma očima. Mohl by tohle být můj domov? Vzhledem k tomu, jak mi to tu zatím jde, se mi zdá, že by to tu byl spíš boj o holé přežití. A součástí téhle výpravy je taky výlet na Hokkaidó za Kótovou rodinou. Rozhodl se, že nastal čas, abychom se seznámili. Myslím, že jsou z toho nervózní úplně všichni, mě samozřejmě nevyjímaje. Ani pořádně netuším, co se ode mě očekává. Jenom vím, co nechci. Maminka nás pozvala do sopečných lázní *onsen*. Lázeňská část hotelu je rozdělená na mužskou a ženskou a všichni se tam spolu koupou nazí v termálních bazéncích. Já si ale opravdu neumím představit, že se seznámím se svou budoucí tchyní (možná), a hned spolu půjdeme do vany. Jak může něco takového vůbec navrhnout? Čím jsem tu déle, tím víc pochybuju

o tom, že se do téhle kultury někdy včlením tak, abych tu mohla bydlet. Už jenom ta lekce stolování s Akiko. Jak sedět. Jak držet misku, jak hůlky.

„Ne. Ne. Hůlky nemůžeš zapichovat do misky s rýží.“

„Ale proč? Aspoň mi nepadnou.“

„To se nedělá. Nikdy! Máme takový zvyk, kdy misku rýže obětujeme našim zesnulým předkům. Zapíchneme do ní hůlky. Když tohle uděláš, všem to připomene mrtvé a smrt.“

Tak nic, raději ať mi ty hůlky spadnou pod stůl než se dopustit takového faux pas. I my máme při jídle hodně pravidel, jen už jsme na ně zvyklí, tak nám to tak nepřipadá a neobtěžuje nás to. Když se ale člověk musí soustředit na každý svůj pohyb, je to únavné.

„Ne. Nemůžeš mi podávat jídlo hůlkami!“

„Proč?“

„Když někdo zemře, dáme jeho tělo do kremační pece. Potom neshořelé kosti dáváme společně s ostatními příbuznými do urny. Podáváme si je hůlkami jeden druhému. Takže když někomu podáš hůlkami jídlo, připomene mu to kosti z mrtvol. Když chceš někomu dát ochutnat, polož mu jídlo na talíř a on si ho sám zase vezme.“

Překvapuje mě, že u jídla musím pořád myslet na mrtvé, ale raději už se neptám proč. To je tu snad moje nejčastější otázka a začínám se bát, že už jsem s tím dost otravná.

KÓTA, 15. 7. 2006

Dneska opravdu netrpělivě čekám, až mi skončí lekce češtiny. Po letech jsem se vrátil zpátky do Čech, tentokrát na letní školu Masarykovy univerzity. Před pár dny mi najednou napsala Veronika, že mě chce přijet do Brna navštívit. Už jsme se neviděli dva roky a za tu dobu jsme si vyměnili jen pár e-mailů.

Když ji konečně uvidím na autobusové zastávce, cítím se úplně stejně jako před dvěma lety. Jsme už ale o něco starší a taky věřím tomu, že když něco opravdu chci, můžu to taky udělat. A teď si nejvíc ze všeho přeju začít s ní chodit.

VERONIKA, 24. 7. 2007

Konečně letíme na Hokkaidó. Tak nějak naivně si to představuju jako let Praha–Vídeň. To se letadlo elegantně vyhoupne nad hraniční hory, v nejvyšším bodě vám letuška rychle nalije kávu a už se zase klesá. Měla jsem se podívat do mapy. Nejsevernější japonský ostrov Hokkaidó leží jen o kousek jižněji než Česká republika, zato Tokio je zhruba na pětaticátém stupni severní šířky, což by se s trochou nadsázky dalo přirovnat k Lisabonu. Japonský nejjižnější ostrov Okinawa je dokonce na úrovni Egypta. Vždycky, když jsem se dívala na mapu Asie, připadalo mi Japonsko vedle obří Číny jako pár roztroušených ostrůvků. Teprve při srovnání s Evropou se člověku otevrou oči. Snad proto je v Japonsku spousta lidí, kteří nikdy nebyli v zahraničí. Není to jako u nás, když sedneme v Praze do auta a za čtyři hodiny jsme ve Vídni. Přece jen je to ostrovní země. Ale i tak, nikdy neodjet? Možná je to tím, že je tu všechno, vysoké hory s hlubokým prašanem na lyžování i krásné tropické moře na koupání.

My teď letíme pro mě až překvapivě dlouho na sever a není mi nevolno ani tak z letu jako spíš z toho, že se poprvé setkám s Kótovými rodiči. Hlavně abych něco nepokazila.

„Dobrý den.“

„Dobrý den.“

O moc víc už toho při prvním setkání s maminkou neřeknu. Nakonec je výhoda, že neumím mluvit japonsky,